

Nieuwsbrief Helpdesk Ontmoetingscentra

Jaargang 12, nr. 2, oktober 2011

Redactie: A. Bouman, R.C.V. Van der Roest, R.M. Dröes, F.J.M. Meiland

Inleveren kopij: R.M. Dröes, Afd. Psychiatrie, VU medisch centrum, Valeriusplein 9, 1075 BG Amsterdam, tel. 020-788-5622 / 5454, email: ontmoetingscentra@ggzingeest.nl, www.ontmoetingscentradementie.nl

Redactioneel

De zomervakantie is voor velen al weer lang geleden en de herfststormen hebben ons land al weer in hun greep. Dus hoog tijd voor de nieuwsbrief!

In deze nieuwsbrief vindt u wederom verslagen van bijzondere gebeurtenissen in de ontmoetingscentra, waaronder een prijstoekenning. Verder een update over de laatste ontwikkelingen omtrent nieuwe Ontmoetingscentra. Natuurlijk hebben we weer leestips en brengen we u op de hoogte van interessante congressen en symposia. Voor diegenen die geïnteresseerd zijn in de laatste wetenschappelijke nieuwtjes is er in deze nieuwsbrief ook een kort verslag opgenomen van het congres van de International Psychogeriatric Association, dat van 5 t/m 9 september plaatsvond in Den Haag.

We wensen u veel leesplezier toe!

De redactie

Nieuws!

Zorgprijs voor Ontmoetingscentrum Coensdike

Ontmoetingscentrum Coensdike heeft de CZ Zorgprijs 2011 gewonnen! De redactie feliciteert hen van harte met deze prijs!

Een vakjury heeft uit 89 inzendingen het Ontmoetingscentrum gekozen als het beste project dat aansluit bij het thema Zorgzame zorg: 'gehoord en gezien worden'. De prijs, een cheque ter waarde van € 25.000,-, werd op 4 oktober jl. tijdens een feestelijke bijeenkomst overhandigd.

Er zijn op dit moment 77 Ontmoetingscentra in Nederland en nog eens 22 in het buitenland (waaronder 20 in Italië!).

Ontmoetingscentra in oprichting

Momenteel is *Laurens Wonen Diensten Zorg* bezig met de voorbereidingen voor de opzet van een

Ontmoetingscentrum Dementie Amsterdams model in Rotterdam-Overschie en een Delfts model in Rotterdam IJsselmonde. De verwachte startdatum is medio 2012.

Ontmoetingscentra bijna geopend

Op 1 november a.s. opent het eerste ontmoetingscentrum in Purmerend zijn deuren. Het centrum staat open voor deelnemers uit heel Waterland. Het ontmoetingscentrum gaat starten met drie dagen per week: maandag, woensdag en vrijdag. Het OCD is een initiatief van de Stichting Wonen en Zorg Purmerend en bevindt zich op de locatie De Tien Gemeenten met een eigen entree aan de Annette Poelmanstraat 7, 1442 AZ Purmerend.

Bertina van Leen, Hoofd Welzijn en Gabriëlle van der Linden, programmacoördinator
Tel 0299 480023, b.vanleen@swzp.nl

Ontmoetingscentra net geopend

Wegens succes van het Ontmoetingscentrum in Dordrecht is hier een tweede Ontmoetingscentrum van start gegaan. Ontmoetingscentrum Dordrecht, locatie Stadswiel hield een feestelijke opening op 22 juni jl.

In Voorschoten is afgelopen zomer een nieuw ontmoetingscentrum geopend: Ontmoetingscentrum Dementie Zorgvliet. Het ontmoetingscentrum bevindt zich in het woonzorgcentrum Topaz 't Hofflants Huys, De zeven provinciën 68 te Voorschoten. Eind 2011 verhuist het Ontmoetingscentrum naar het nieuwe Vlietwijk aan de Prof. Einsteinlaan in Voorschoten. Programmacoördinator is Jennifer Hazekamp (071-5798101). Het centrum is geopend op maandag t/m vrijdag van 10.00 tot 16.00 uur.

Voor meer informatie:

<http://dementie.topaz.nl/dementie-en->

topaz/ontmoetingscentrum-dementie/default.aspx

Ontmoetingscentra:

Dansvoorstelling in het Ontmoetingscentrum SVRZ, locatie Axel!

Muziek, dans en gezelligheid! Ontmoetingscentrum SVRZ, locatie Axel, heeft afgelopen juni bezoek gehad van de plaatselijke dansschool. Het contact hiervoor was eerder al gelegd. De dames van het OC mogen namelijk regelmatig even binnenkijken als de kinderen hun dansjes repeteren. Ons tuinfeest leek een mooie gelegenheid om de dansende kinderen eens terug bij ons uit te nodigen. De timing was perfect. Ons tuinfeest bleek voor hen de generale repetitie voor een reeks optredens. Daarom deden de kinderen flink hun best in de meest prachtige en kleurrijke kostuums.

Omdat de zon zich in juni nog van zijn goede kant liet zien, konden de kinderen buiten in de kiosk optreden. Wat een sfeer gaf dat! Hoe langer de middag duurde, des te meer bezoekers ons tuinfeest trok. Bewoners van de zorgflat kwamen voorzichtig eens een kijkje nemen in onze gedeelde tuin. Buurtbewoners kwamen met hun kinderen op de muziek en het gelach af. Zelfs onze achterbuurtjes, de kinderen van de kinderopvang, kwamen erachter dat ze op hun teentjes staand op een bankje konden meegenieten van de optredens. We zagen hun kleine neusjes net boven de heg uitsteken. Ook de mantelzorgers waren dankbaar op onze uitnodiging ingegaan en zaten nippend aan een zomers drankje te genieten van de diverse optredens. De deelnemers en personeelsleden van het Ontmoetingscentrum waren trots en hebben genoten van een volle, maar erg gezellige tuin. Wat een heerlijk spektakel was het!!!

Conny Bakker

Ontmoetingscentrum Middelburg Zuid

Om met een ontmoetingscentrum gevestigd te zijn in een Brede School heeft zo zijn voordelen. Waar je al niet bij betrokken wordt!

Deze maand staat in het teken van Nationale Burendag. Met alle betrokkenen van de Brede School hebben we de "koppen" bij elkaar gestoken en een programma in elkaar gezet voor de wijk. En wij van het ontmoetingscentrum doen natuurlijk mee! Voor de kinderen een kledingrommelmarkt en de opbrengst daarvan is voor de kinderen zelf.

De opbrengst van alle andere activiteiten gaat naar het ontmoetingscentrum: voor het aanschaffen van een duo fiets. Ook het Oranje Fonds vond het een goed idee en daar krijgen we een geldbedrag van en koffie voor de hele wijk. Van dat geldbedrag wordt een parkbank geplaatst voor de groepswoning (vlak bij de Brede School), waar mensen wonen die verpleeghuiszorg in kleinschalige vorm ontvangen. En waar ondertussen een aantal oud-deelnemers van het OC wonen.

De groepswoning gaat pannenkoeken bakken en verkopen. Deelnemers van het OC sparen al enige tijd spulletjes voor de rommelmarkt en komen helpen verkopen op de dag zelf! Ook de middenstand heeft zijn medewerking toegezegd en gaat de hele activiteit sponsoren. Ouderen uit de wijk zijn uitgenodigd voor een kopje koffie met wat lekkers. De dansgroep geeft een optreden, de jeu de boules vereniging geeft een demonstratie en noem zo maar op! De activiteiten vinden plaats voor de Brede School en het grasveld voor de groepswoning. Als het regent gaat het gewoon door en doen we het binnen. We hopen natuurlijk op veel publiciteit en een duofiets tot slot! Hebben we jullie op een idee gebracht voor volgend jaar?!

Henriëtta Joosse, programmacoördinator

Jonge mensen met dementie ontmoeten elkaar in het Ontmoetingscentrum Dock van Delft

In Delft zijn er drie ontmoetingcentra. In januari 2010 is in het Ontmoetingscentrum Dock van Delft gestart met ook een programma gericht op de jonge mensen met dementie (onder de 65 jaar). Zo worden leeftijdsgenoten met overeenkomstige problemen bij elkaar geplaatst en wordt het programma ingevuld naar de behoeften van hen en hun familie.

Veel jonge mensen met dementie kampen met complexe ziektebeelden, maar zijn vaak nog fysiek sterk en mobiel. De symptomen bij jonge en oudere mensen met dementie komen voor een groot deel overeen (verlies van geheugen, spraakvermogen, oriëntatievermogen, onrust, etc.). Maar daarnaast zijn er ook verschillen. Jonge mensen met dementie werken vaak nog en maken vaak deel uit van een gezin met (jonge) kinderen. De ziekte kan leiden tot verlies van baan, werk, status, wijziging rollen in het gezin en zingeving. Bovendien valt deze groep mensen met dementie na het stellen van de diagnose vaak in een "gat". Jonge mensen met dementie hebben meer behoefte aan beweging, er is meer diversiteit in de ziektebeelden, meer behoefte aan zelfbeschikking, behoefte aan behoud en controle en meer. Bovendien is de familie vaak nog meer aanwezig en vraagt zij relatief meer aandacht (rouwproces).

Het programma voor de jonge mensen met dementie is erop gericht hun lichamelijk en geestelijk te stimuleren door

- geheugentraining: mentaal fitter, reminiscentie, taalprogramma, time out (zie verderop).
- bewegen: PMT (onder begeleiding van de fysiotherapeut), fitness in een sportcentrum op loopafstand en wandelen.
- gespreksgroepen gericht op verwerking: steungroep (onder begeleiding van de psycholoog en de programmacoördinator) en informatieve bijeenkomsten.
- recreatieve activiteiten

Daarnaast worden er in de avonden gespreksgroepen georganiseerd voor de partner en voor de kinderen.

"Time out"

Time out is een programma dat we in het ontmoetingscentrum zelf ontwikkeld hebben en geheel is aangepast aan de doelgroep jonge mensen met dementie. Bij het aanbieden van geheugenactiviteiten viel ons op dat de bestaande geheugenactiviteiten veelal gericht zijn op ouderen van 70

jaar en ouder. De onderwerpen spraken de bezoekers niet altijd aan of de bezoekers vonden de activiteit "oudbollig" en niet van deze tijd.

Daarom zijn we zelf aan de slag gegaan en hebben een geheugenprogramma ontwikkeld voor deze jongere doelgroep. We hebben dit programma "Time out" genoemd. De onderwerpen die worden besproken, hebben betrekking op deze tijd of sluiten aan bij het tijdsbeeld van de jaren 60 tot heden, zoals: Hoe ga je om met geld, vakantie/reizen, het nieuws/actualiteit, muziek, wonen. Tijdens de activiteit is er gelegenheid om persoonlijke ervaringen uit te wisselen, dit wordt afgewisseld door geheugenoefeningen.

Omdat een aantal bezoekers lijdt aan frontotemporale dementie, en de daarbij behorende afasie, zijn de oefeningen zo gemaakt dat er weinig woorden voor nodig zijn om deel te nemen aan de activiteit.

Dit voorjaar hebben we zes sessies gehad met de 'jongere'-groep met zeer goed resultaat. De deelnemers voelden zich serieus genomen en de betrokkenheid bij deze activiteit was hoog. De activiteiten duren ongeveer een uur en omdat de deelnemers erg tevreden waren over de activiteit, komt er dit najaar een vervolg met weer nieuwe onderwerpen. Het voorbereiden van de activiteit kost ongeveer een half uur. Belangrijk is om de geschreven teksten van te voren door te lezen en wat materiaal te verzamelen rondom het onderwerp. Na de activiteit volgt een korte evaluatie.

Wilt u meer informatie over Time out, neem dan contact met ons op. We zijn te bereiken onder telefoonnummer 015-2716250.

Debora van der Ende medewerker jongere groep, Jacqueline van Broeckhuijsen medewerker jongere groep, Andrea van Drimmelen programmacoördinator

Nieuwe flyer Ontmoetingscentrum Nieuwegein

Met een mooie nieuwe flyer trekt Ontmoetingscentrum Nieuwegein zeker de aandacht. De volledige folder is via de website van de Ontmoetingscentra te raadplegen.

Wie weet raad?

De afgelopen periode zijn er geen vragen voor deze rubriek binnengekomen. Mocht u een vraag hebben waar wij, of de lezers van de nieuwsbrief, u mogelijk mee zouden kunnen helpen? Stuur de vraag dan op naar de helpdesk! Wij plaatsen uw vraag in de volgende nieuwsbrief.

Cursus Personeel Ontmoetingscentra 2012

Het Centrum voor Ouderenonderzoek VUmc-VU (Amsterdam Center on Aging) biedt elk jaar een cursus aan in de periode februari - november. De cursus is bedoeld voor nieuwe personeelsleden van (startende) ontmoetingscentra, maar staat ook open voor diegenen die een dergelijke functie in de toekomst ambiëren. De totale cursus bereidt voor op een goede uitvoering van de functie van programmacoördinator van het ontmoetingscentrum. Andere personeelsleden, activiteitenbegeleiders en verzorgenden kunnen zich, indien gewenst, inschrijven voor losse dagdelen.

Het complete programma van de cursus staat op de website www.ontmoetingscentradementie.nl bij het tabblad 'Meer weten?' onder het kopje 'Cursus'.

Als u interesse heeft voor deelname, gelieve dan tijdig contact op te nemen met Marike de Boer (m.deboer@vumc.nl) of met Franka Meiland (f.j.meiland@vumc.nl) van het Centrum voor Ouderenonderzoek van VUmc-VU, want de eerste aanmeldingen zijn al binnen en vol is vol!

Verslag IPA congres

In Den Haag vond van 5 tot en met 9 september het wereldcongres plaats van de International Psychogeriatric Association (IPA). Dit congres, geopend in aanwezigheid van Prinses Margriet en staatssecretaris Marlies Veldhuijzen van Zanten-Hyllner, trok veel bezoekers uit binnen- en buitenland. Er waren ongeveer 1000 mensen aanwezig en nog eens 400 die een (dag)deel kwamen. IPA richt zich op een betere mentale gezondheid voor ouderen in het algemeen, maar er waren veel lezingen die specifiek over dementie gingen. Zo waren er meerdere lezingen over psychosociale interventies bij dementie, die gebleken effectief waren. Dit gold bijvoorbeeld voor cognitieve stimulatie therapie, waarbij niet alleen cognitieve functies worden getraind maar ook het groepsgebeuren en de nadruk op plezierige sociale activi-

teiten onderdelen zijn van de therapie en bijdragen aan de positieve resultaten hiervan. Ook van bewegingsprogramma's (onder meer dansen) werden gunstige resultaten gemeld. Het belang van op de persoon afgestemde zorg en van zorg gericht op mensen met dementie en hun naasten (zoals in de Ontmoetingscentra gebeurt) werd nog eens onderstreept. Eveneens werden de eerste - positieve - resultaten van de internetcursus Dementie de baas gemeld: er werden met name gunstige effecten gevonden op angst, depressie en probleemgedrag. Naast interessante lezingen was er ook veel ruimte voor debat, was er een kunsttentoonstelling over ouderen en werden enkele interessante films getoond waaronder Autumn gold, Verdwaald in het geheugenpaleis, en Cloud 9.

Franka Meiland

Lees- en kijktips

Bij jou ben ik veilig - Thea Wamelink, april 2011

Het samenleven met een partner die Alzheimer heeft, betekent een enorme ingreep in het leven van alledag. Thea Wamelink beschrijft hoe zij - in de ongeveer vier jaar dat zij haar echtgenoot begeleidde en verzorgde - al doende leerde voor hem een veilige omgeving te scheppen, waarin hij zich geborgen voelde en die hem zelfvertrouwen gaf. Zij vertelt niet alleen het emotionele verhaal over hun liefdesrelatie

onder moeilijke omstandigheden, maar besteedt ook aandacht aan de praktische oplossingen die zij bedacht om haar man Bob zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen laten functioneren.

Congressen en symposia

Landelijk Congres Moderne Dementiezorg

Innovaties in de zorg voor mensen met dementie
Wat kunnen mensen met dementie nog *wel*? Die vraag krijgt speciale aandacht tijdens een nieuwe editie van het Landelijk Congres Moderne Dementiezorg, op 28 november 2011 in het NBC in Nieuwegein. Het congres wordt georganiseerd door StudieArena en zorginnovatiebureau DAZ i.s.m. het Alzheimercentrum van het VU medisch centrum, Alzheimer Nederland en het Trimbos-instituut. De samenwerkende organisaties bieden een gevarieerd congresprogramma, waarin ver-

nieuwende ontwikkelingen uit de dagelijkse dementiepraktijk worden gecombineerd met de laatste inzichten uit wetenschappelijk onderzoek. De deelnemers kunnen hun eigen programma samenstellen uit maar liefst 44 inspirerende sessies en debatten, met de volgende thema's: Ketenzorg en casemanagement, Vroegsignalering en diagnosestelling, Familieparticipatie en mantelzorg, Zelfredzaamheid en zelfregie, Dagbesteding en dagbegeleiding, Omgang met probleemgedrag, Communicatie en verleiding, Speciale cliëntgroepen, Techniek ICT & domotica. Iedere themalijn bestaat uit 4 uiteenlopende workshops. Plenaire sprekers zijn: Prof. dr. Anne Margriet Pot, hoofd Programma Ouderen Trimbos-instituut, over 'Wat is nu werkelijk kleinschalige zorg' en Prof. dr. Rose-Marie Dröes, hoogleraar psychosociale hulpverlening voor mensen met dementie bij het VUmc over 'Nieuwe benaderingen van dementiezorg thuis'. Tijdens de plenaire afsluiting van het congres gaat Prof. dr. Erik Scherder (VU) in op de vraag welke functies bij het ouder erop vooruit gaan en wat dit betekent voor de omgang en benadering van mensen met dementie. Ook is er een informatiemarkt waar de deelnemers kennis kunnen maken met vernieuwende zorgoplossingen. Informatie over het complete congresprogramma en de wijze van aanmelden is te vinden op www.studiearena.nl.

Landelijke werkconferentie Kunst & Dementie: BUITENGEWOON GEWOON

De Stichting Kunst en Dementie organiseert - in navolging van de succesvolle conferenties in 2007 en 2008 - opnieuw een landelijke conferentie op 24 oktober 2011. Aanleiding is de overtuiging dat kunst een buitengewone en positieve invloed heeft op het welzijn van de mensen met dementie. Recent wetenschappelijk onderzoek van de Universiteit van Maastricht bevestigt dit. In interactieve workshops wordt dieper ingegaan op de werkmethoden, worden praktische handvatten geboden en kennis uitgewisseld. De werkconferentie is bedoeld voor activiteitenbegeleiders,

vaktherapeuten, kunstenaars en ontwerpers, managers en beleidsmakers en vindt plaats tijdens de Dutch Designweek in Eindhoven.

Voor informatie en kosten:

<http://www.kunstendementie.nl/conferentie>

Vacatures

Redactieleden

Nieuwe redactieleden gezocht voor de nieuwsbrief Helpdesk Ontmoetingscentra in 2012. Als lid van de redactie help je drie keer per jaar mee met de totstandkoming van de nieuwsbrief door het verzamelen en verwerken van nieuwtjes tot leuke en leesbare stukjes. Interesse? Stuur een mail naar: ontmoetingscentra@ggzingeest.nl

Mededelingen

Wilt u iets nieuws op onze website vermelden of zijn uw contactgegevens gewijzigd? Is u een fout op de website opgevallen of heeft u een vraag? In alle gevallen kunt u contact opnemen met de helpdesk ontmoetingscentra@ggzingeest.nl

Wilt u boeken of ander materiaal bestellen, download het bestelformulier online.

Deadline kopij voor de volgende nieuwsbrief:

25 november 2011